

ASST. PROF. PhDr. DUŠAN TRÁVNÍČEK, CSc. - SEPTUAGENARIAN

On 14 April, 1995, Asst. Prof. PhDr. Dušan Trávníček, CSc., a teacher of the Department of Geography, Faculty of Science, Masaryk University in Brno for many years, celebrated his seventieth birthday. He worked at the Department from 1969 until 1985, when he retired. His life and his scientific activities were evaluated on that occasion in the present journal.

But even after his retirement he did not break contacts with the Department and continued his pedagogical activity. At the Department he read lectures Introduction to the Study of Geography and the History of Geography and Historical Geography after 1985. In 1986 his textbook called the History of Geography between the two World Wars appeared, and he gradually published a number of further papers immediately utilizable in the teaching of geography. An expression of the appreciation of his pedagogical and scientific work in the sphere of geography in 1991 was his qualification and awarding of the degree Associate Professor of Regional Geography at the Faculty of Science, Charles University in Prague.

Despite some health problems Dr. Trávníček also concentrated on scientific and technical work. He continued his papers in the field of historical geography and the history of geography. The most important of them can be considered his monograph An Outline of the Territorial Development of our State, which appeared in 1986. He also dealt with the problems of the territorial development of the Czech Lands and further countries in a number of other contributions to journals and proceedings. Besides he devoted himself also to the history of regional geography, historical cartography, the founders of geography at the University of Göttingen as well as the polar explorer Julius Payer. On the occasion of the 100th anniversary of the foundation of the Czech Geographical Society, in 1994 he published a factographically unique paper on its whole long history. By his biographical papers he also contributed to proceedings devoted to the professors of the Department of Geography.

For us, his disciples and colleagues, Dr. Trávníček remains as we have known him from his work at the Department. Extremely precise and hard working, good-humoured, modest, with remarkable encyclopaedic memory, always ready to lend a friendly hand. We shall be glad to have also in the future the possibility of meeting him at the Department of Geography and learn from his rich experience of life.

The present issue of the journal *Scripta Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis* is devoted to Asst. Prof. PhDr. D. Trávníček, CSc., to his eminent life jubilee by his colleagues and students.

Publications of Asst. Prof. D. Trávníček after 1985 (a preceding overview of papers see Brázdil, R.: Der sechzigjährige PhDr. Dušan Trávníček, CSc., Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., 16, Brno 1986, 4, 215-216):

An Outline of the Territorial Development of Our State (in Czech). Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Geographia XXV, Brno 1984, 76 pp. (published 1986).

The Czech Historical Cartography in 1918-1938 (in Czech). Rozpravy Národního technického muzea v Praze 97, Z dějin geodézie a kartografie 3, Praha 1985, 55-67.

The History of Geography between the Two World Wars (in Czech). SPN, Praha 1986, 100 pp.

Univ. Prof. RNDr. Jan Krejčí, DrSc. - Octogenarian (in Czech). Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno 1987, 14, 15-25.

Historical Tyrol and its Territorial Development (in Czech). Geografický časopis, 39, Bratislava 1987, 4, 451-453.

Greifswald - Historical and Contemporary (in Czech). Lidé a země, 37, Praha 1988, 12, 551-553.

Univ. Prof. Ing. RNDr. Bohuslav Šimák - Octogenarian (in Czech). Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno, 16, 11-16.

Founders of Geography at Göttingen University (in Czech). Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno 1988, 16, 157-161.

The Beginnings of Regional Geography and its Development up to the 17th Century (in Czech). Sborník Čs. geografické společnosti, 95, Praha 1990, 2, 121-124.

The Territorial Development of Czechoslovakia from 1938 up to the Present (in Czech). Rozpravy Národního technického muzea v Praze 111, Z dějin geodézie a kartografie 6, Praha 1990, 113-118.

Notes on the Historical Development of the Territory of Present Austria (in Czech). Sborník referátů z geografického sympozia k 100. výročí narození významného čs. geografa Františka Vitáska, Brno 1991, 185-193.

Silesia and its Territorial Development (in Czech). Zprávy GgÚ ČSAV, 29, Brno 1992, 1, 31-34.

The Past and the Present of Bessarabia (in Czech). Geografické rozhledy, 2, Praha 1993, 1, 3.

The Territorial Development of Moravia and Silesia (in Czech). Biologie, chemie, zeměpis, 2, Praha 1993, 3, 145-148.

Julius Payer 1841-1915. Sborník k 150. výročí narození. Regionální muzeum v Teplicích, Teplice 1993, 32, 9-21.

Territorial Changes of Poland in the Late Historical Period (in Czech). Biologie, chemie, zeměpis, 2, Praha 1993, 5, 251-255.

Hundred Years of the Czech Geographical Society (in Czech). Nakladatelství České geografické společnosti, Praha 1994, 95 pp.

The Development of the Czech Lands within the Broader Central European Context (in Czech). Sborník Pedagogické fakulty MU, Brno 1994, 22-26.

Territorial Development of Moravia. Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun., 23, Geography, Brno 1993, 91-96.

Těšín and its Surroundings (in Czech). *Biologie, chemie, zeměpis*, 4, Praha 1995, 1, 38-41.

Schleswig-Holstein. *Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis*, Plzeň 1995, 3, 159-163.

DOC. PhDr. DUŠAN TRÁVNÍČEK, CSc. SEDMDESÁTILETÝ

Dne 14. dubna 1995 se dožil významného životního jubilea dlouholetý učitel katedry geografie přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, doc. PhDr. Dušan Trávníček, CSc. Jubilant působil na katedře od roku 1969 do roku 1985, kdy odešel do důchodu. Jeho životní dráha a odborná činnost byla při této příležitosti hodnocena v tomto časopise.

Ani po odchodu do důchodu nepřerušil jubilant kontakty s katedrou a pokračoval ve své pedagogické činnosti. Na katedře geografie přednášel po roce 1985 předměty Úvod do studia geografie a dějiny geografie a Historická geografie. V roce 1986 vyšel jeho učební text *Dějiny geografie mezi oběma světovými válkami*, přičemž postupně publikoval celou řadu dalších článků bezprostředně využitelných při výuce geografie. Výrazem ocenění jeho celoživotní pedagogické a vědecké práce na poli geografie byla v roce 1991 habilitace a udělení titulu docent regionální geografie na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze.

Přes jisté zdravotní potíže se jubilant intenzivně věnoval také vědecké a odborné práci. Pokračoval opět v pracích na poli historické geografie a dějin geografie. Za nejvýznamnější lze považovat jeho monografii *Přehled územního vývoje našeho státu*, která vyšla v roce 1986. Otázkami územního vývoje Českých zemí a dalších států se ovšem zabýval i v celé řadě dalších příspěvků do časopisů a sborníků. Vedle toho se věnoval i dějinám regionální geografie, historické kartografie, zakladatelům geografie na univerzitě v Göttingenu i polárnímu badateli Juliu Payerovi. U příležitosti 100. výročí založení České geografické společnosti vydal v roce 1994 faktograficky jedinečnou práci o celé její dlouhé historii. Životopisnými články přispěl i do sborníků věnovaných profesorům katedry geografie.

Pro nás, jeho žáky a kolegy, zůstává jubilant stále takový, jakého ho známe z jeho působení na katedře. Nesmírně precizní a pracovitý, veselý, skromný, s obdivuhodnou encyklopedickou pamětí, vždy ochoten přátelsky pomoci. Budeme rádi, pokud se budeme moci i nadále setkávat s doc. Trávníčkem v kruhu katedry geografie a učit se z jeho bohatých životních zkušeností.

Toto číslo časopisu *Scripta Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis* je věnováno doc. PhDr. D. Trávníčkovi, CSc. k významnému životnímu jubileu jeho kolegy a žáky.

Publikace doc. D. Trávníčka po roce 1985 (předchozí přehled prací viz Brázdil, R.: Der sechzigjährige PhDr. Dušan Trávníček, CSc. Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., 16, Brno 1986, 4, 215-216):

- Přehled územního vývoje našeho státu. Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Geographia XXV, Brno 1984, 76 s. (vyšlo 1986).
- Česká historická kartografie v letech 1918-1938. Rozpravy Národního technického muzea v Praze 97, Z dějin geodézie a kartografie 3, Praha 1985, 55-67.
- Dějiny geografie mezi oběma světovými válkami. SPN, Praha 1986, 100 s.
- Univ. prof. RNDr. Jan Krejčí, DrSc. osmdesátiletý. Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno 1987, 14, 15-25.
- Historické Tyrolsko a jeho teritoriální vývoj. Geografický časopis, 39, Bratislava 1987, 4, 451-453.
- Greifswald - historický a současný. Lidé a země, 37, Praha 1988, 12, 551-553.
- Osmdesátiletý univ. prof. Ing. RNDr. Bohuslav Šimák. Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno, 16, 11-16.
- Zakladatelé geografie na univerzitě v Göttingen. Sborník prací GgÚ ČSAV, Brno 1988, 16, 157-161.
- Počátky regionální geografie a její vývoj do 17. století. Sborník Čs. geografické společnosti, 95, Praha 1990, 2, 121-124.
- Teritoriální vývoj Československa od r. 1938 do současnosti. Rozpravy Národního technického muzea v Praze 111, Z dějin geodézie a kartografie 6, Praha 1990, 113-118.
- K historickému vývoji území současného Rakouska. Sborník referátů z geografického sympozia k 100. výročí narození významného čs. geografa Františka Vításk, Brno 1991, 185-193.
- Slezsko a jeho územní vývoj. Zprávy GgÚ ČSAV, 29, Brno 1992, 1, 31-34.
- Minulost a přítomnost Besarábie. Geografické rozhledy, 2, Praha 1993, 1, 3.
- Územní vývoj Moravy a Slezska. Biologie, chemie, zeměpis, 2, Praha 1993, 3, 145-148.
- Julius Payer 1841-1915. Sborník k 150. výročí narození. Regionální muzeum v Teplicích, Teplice 1993, 32, 9-21.
- Územní změny Polska v novějším historickém období. Biologie, chemie, zeměpis, 2, Praha 1993, 5, 251-255.
- Sto let České geografické společnosti. Nakladatelství České geografické společnosti, Praha 1994, 95 s.
- Vývoj Českých zemí v rámci širšího středoevropského kontextu. Sborník Pedagogické fakulty MU, Brno 1994, 22-26.
- Territorial development of Moravia. Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun., 23, Geography, Brno 1993, 91-96.
- Těšínsko. Biologie, chemie, zeměpis, 4, Praha 1995, 1, 38-41.
- Šlesvicko-Holštýnsko. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, Plzeň 1995, 3, 159-163.

Rudolf Brázdil